

Spoznajte Bosnu a Hercegovinu – Banja Luka

To je naša Banja Luka

- Mesto zelene a alej divých gaštanov,
- obklopené nedotknutou prírodou a mnohými zdrojmi krištáľovo čistej a čistej vody,
- obývané pohostinnými ľuďmi, pripravenými privítať každého dobre mieneného návštevníka.
- prírodná krása
- početné kultúrne a historické pamiatky,
- tradičná kuchyňa,
- športové, rekreačné a zábavné zariadenia.

To všetko sú dôvody, prečo sa prísť presvedčiť na vlastné oči!

Program

1. deň:

Odchod zo SR vo večerných hodinách. Nočný tranzit do cieľovej destinácie.

2. deň:

Prijatie skupiny a odvoz hostí do hotela. Ubytovanie, odloženie batožiny. Celodenné kúpanie a splavovanie rieky Vrbas – rafting. Cez obed transfer hostí do reštaurácie "Vrbas" (gastronomické špeciality), obed v trvaní 1 hodiny. Reštaurácia "Vrbas" je jednou z najznámejších turistických perál Banja Luky. Nielen svojou polohou (pravý breh rieky Vrbas s krásnym výhľadom na kaštieľ), ale aj gastronomickou ponukou, profesionálnym personálom a kvalitou služieb. Ak ste v meste prvýkrát a spýtate sa náhodného okoloidúceho na prácu dobrého jedla a obsluhy, vo väčšine prípadov dostanete rovnakú odpoveď – reštaurácia „Vrbas“. Večer príchod na hotel.

3. deň:

Prechádzka mestom a oboznámenie sa s pamiatkami Banja Luky

Trvanie: 3 hodiny v sprievode turistického sprievodcu

Existuje mnoho spôsobov, ako spoznať Banjaluku, ale najlepší spôsob, ako spoznať túto krajinú krásu, je ísť pešo.

Hradná pevnosť

Nech je naším východiskovým bodom miesto, kde sa pred mnohými tisíckami rokov všetko začalo, miesto, kde sa zrodila Banjaluka – a tým je pevnosť Kastel.

Táto hrdá kráska sa nachádza na miernom vyvýšenine medzi dvoma riekami Vrbasa a Crkvane, čo znamená, že sa používal ako obranné postavenie vo všetkých dobách. V priestore, ktorý zaberá, je možné sledovať kontinuitu osídlenia a pevnosti od neolitu cez staroveké, ranné slovanské časy a stredovek až po novovek. Dnešnú podobu Kastel získal za vlády sultána Ahmeda III. (1703-1730).

Konečnú podobu podlhovastého lichobežníka obklopeného hradbami a baštami s podzemnými chodbami, skladmi a vojenskými objektmi dostal Kaštel pri prestavbe uskutočnenej začiatkom 18. storočia. Dnes je Kastel miestom, kde sa konajú výstavy umenia, ľudovej a etnickej hudby, divadla, poézie a folklóru.

Safikadin hrob – symbol večnej lásky a vernosti

Legenda o dievčati Safikade a jej zakázanej láske k tureckému vojakovi Omerovi sa desaťročia traduje ako príbeh Júlie z Banja Luky.

Safikadin hrob sa nachádza oproti kastelskej pevnosti a na tomto mieste už roky zapaľujú sviečky zaľúbené dievčatá.

Mešita Ferhat Pasha Sokolović (Ferhadija)

Predstavuje jeden z najväčších úspechov islamskej architektúry 16. storočia v Bosne a Hercegovine. Bol postavený v roku 1579 a jeho patrónom bol Ferhat paša Sokolović.

Je to jedna z troch najvýznamnejších mešit v Bosne a Hercegovine.

„Krajiška kuća“ (Krajický dom)

- V regáloch predajne „Krajiška kuća“ si môžete kúpiť výhradne domáce produkty z regiónu Banja Luka, ako sú syry, med, čaje, džúsy, brandy....
- Miesto, kde si každý gurmán nájde pochúťku len pre seba!

Stara kaldrma (staré dlažobné kocky) - nemý obyvateľ mesta na Vrbase

Kedysi žilo mesto na Vrbase, dnes je jedným z jeho symbolov – staré dlažobné kocky. Bol svedkom rozkvetu obchodu a remesiel v Banja Luke v období medzi dvoma svetovými vojnami.

Dlažobný kameň Banja Luka ukrýva početné príbehy z minulosti o tkáčoch vlny, hrnčiaroch, kováčoch, kováčoch a tých, ktorí sem prišli za tovarom najvyššej kvality.

Hotel Palas

Postavili ho v roku 1933 so secesnými prvkami, oblúkmi a sklenenými dekoráciami a vyniká centrálna časť strechy, ktorá svojim „orientálnym výrazom“ pripomína šejkovu mešitu, ktorá sa tam nachádzala.

Dnešný hotel "Palas" stále patrí medzi reprezentatívne mestské hotely, ktoré si zachovali svoj pôvodný vzhľad.

Mestský park Petra Kočiča

Mestský park bol vyzdobený v roku 1931 vo francúzskom štýle s plotom a bránami, udržiavanou vegetáciou, fontánou a chodníkmi a lavičkami a hudobným altánkom a bol odhalený pamätník Petra Kočiča, slávneho spisovateľa a verejného tribúna. dňa 6. novembra 1932.

V roku 2006 dostal park novú, modernú podobu s niekoľkými vodnými plochami a hudobným pavilónom.

Dnes je miestom, kde sa koná tradičné zimné podujatie Banja Luka „Zimzobal“.

„Krivi sat“ (Krivé hodiny) – svedok minulosti

Na námestí Krajine sú umiestnené Pamätné hodiny, ktoré obyvatelia Banja Luky nazývajú krivé hodiny.

Jeho ruky navždy zastavilo o 9 hodinách 10 minútach a 56 sekundách zemetrasenie, ktoré zasiahlo Banjaluku 27. októbra 1969.

Krivi sat je hlavným miestom stretnutia v meste pri výjazde a nie je človek, ktorý by aspoň raz nepovedal „čakám ťa na Krivi sat...“.

Prechádzka po Gospodskej ulici

Hoci má oficiálny názov Veselin Masleše, obyvatelia Banja Luky dodnes nazývajú svoju najznámejšiu promenádu Gospodska ulica, ako ju volali v roku 1878.

Tie časy sú už dávno preč, no toto noblesné meno zostáva. Hlavnú hodnotu prostredia dodávajú ulici budovy postavené na začiatku 20. storočia. Obyvatelia preto túto ulicu zachovávajú a milujú ako významnú kultúrnu pamiatkovú hodnotu a základ ďalšej existencie mesta.

Mestský úrad

Jednou z perál architektúry Banja Luka je mestská správa mesta Banja Luka.

Postavili ho za vlády bána Tisa Milosavljevića v roku 1929, keď sa Banjaluka stala sídlom Vrbstej banoviny.

Vďaka energickému zákazu Milosavljevića bola 1. decembra 1931 táto budova slávnostne obsadená a dnes sú nájomcami starosta a Mestská administratívna služba.

Park zákazu Milosavljevića

Prvým a najvýznamnejším bénom Vrbstej banoviny bol Svetislav Tisa Milosavljević. Za jeho vlády (1929-1934) zažila vrbstská Banovina, ktorej centrom bola Banjaluka, hospodársky, vzdelávací, kultúrny a dopravný rozmach. Vďaka tomu si vyslúžil lichotivé meno Banja Luka Perikle.

V roku 2004 bol na jeho počesť vybudovaný nový mestský park zdobený pamätníkom tohto veľikána.

Katedrála Krista Spasiteľa

Táto staronová perla Banja Luka bola pôvodne postavená medzi dvoma svetovými vojnami. V druhej svetovej vojne bola zničená pri bombardovaní.

V roku 1992 boli obnovené základy novostareho chrámu, ktorý bol dokončený a vysvätený v roku 2009.

Dnes predstavuje jeden z najkrajších a najväčších architektonických úspechov pravoslávnych chrámov na Balkáne.

Hotel Bosna

Prvý hotel v Banja Luke a najstarší v Bosne a Hercegovine bol postavený v roku 1855 a už viac ako storočie je neodmysliteľným pohľadom na pohľadniciach Banja Luka.

Súčasná budova hotela bola postavená v roku 1975 a po starom hoteli zdedila oplotenie a slávny portál s názvom „Hotel Bosna“.

Palác republiky

Budova bývalej banky Hipotekarna je dnes sídlom prezidenta Republiky srbskej a je ďalším pamätníkom zlatého veku Banja Luka postaveným počas éry bána Bogoljuba Kujundžića (1935-1936).

Je rozpoznateľný podľa monumentálnych bronzových postáv krajinských roľníkov.

Banski dvor

Symetricky so správou mesta – Mestským úradom je Banski dvor. Najväčšiu zásluhu na jej výstavbe má bán Milosavljević.

Naše mesto dostalo tento nádherný palác v roku 1932.

Dnes v ňom sídli Kultúrne centrum Banski Dvor, kde sa v autentických priestoroch Koncertnej siene, Radnice či Obradnej siene organizujú literárne a hudobné programy, výstavy, divadelné hry, tribúny a iné kultúrne podujatia.

Milanovićov dom – svedok doby

Dom Milanović je jedným z prvých domov na dnešnej ulici Bana Milosavljevića, ktorý bol postavený v roku 1893.

Na prízemí tejto budovy bolo prvé kino Banja Luka „Edison“ a na prvom poschodí boli byty, kde žila rodina Milanovićovcov.

Prvé poschodie budovy si zachovalo svoj autentický vzhľad, zatiaľ čo prízemie bolo čiastočne upravené a dnes je v ňom kaviareň „Rock Symphony“.

V tejto starej honosnej vile prebieha obnova, po ktorej v nej nájdú svoje miesto kultúrne a umelecké zariadenia.

Národné divadlo Republiky srbskej

Národné divadlo Republiky srbskej sa nachádza v budove postavenej v roku 1934, ktorá bola pôvodne domovom kráľa Petra I. Veľkého osloboditeľa.

V roku 2012 bola budova Národného divadla Republiky srbskej vyhlásená za národnú pamiatku Bosny a Hercegoviny.

Svojimi repertoármi láka množstvo priaznivcov divadelného umenia a každoročne sa koná medzinárodný „Theatre Fest“, kedy sa podľa pravidla „ticket more“ žiada.

Archív Republiky srbskej

V korunách gaštanov je ukrytá budova, v ktorej sídli Archív Republiky srbskej.

Táto žltá budova, v minulosti ľudovo nazývaná Cisársky dom, je jednou z mála zachovaných stavieb zo začiatku rakúsko-uhorskej správy.

Bol postavený v roku 1880 a slúžil najskôr na vojenské účely. V polovici minulého storočia sa do nej presťahovalo Múzeum a archív bosnianskej Krajiny.

Múzeum neskôr dostalo vlastnú budovu a od roku 1992 v Cisárskom dome trvale sídli Archív Republiky srbskej.

Katedrála sv. Bonaventúra

Sídlo diecézy Banja Luka sa nachádza v katedrále sv. Bonaventúra.

Pôvodná katedrála bola postavená v roku 1883. Katastrofálne zemetrasenie v roku 1969 zničilo pôvodnú katedrálu a v roku 1973 sa začala výstavba súčasného moderného chrámu, ktorý symbolizuje starozákonný stan.

V roku 2001 bola táto katedrála kompletne dokončená na 120. výročie diecézy Banja Luka.

Tabaková továreň

Jednou zo starých dominant nášho mesta je veľká Tabaková továreň, ktorú otvorili v roku 1888 pri príležitosti návštevy habsburského cisára Rudolfa s manželkou.

Pred továrňou bol v roku 1914 postavený honosný železný plot, ktorý aj dnes, napriek tomu, že továreň už nie je v prevádzke, zdobí naše mesto.

Administratívne centrum vlády Republiky srbskej

Administratívnym centrom je najvyššia budova v Banja Luka, ktorá je zároveň symbolom novej doby a nášho mesta 21. storočia.

Ide o budovu Administratívneho centra vlády Republiky srbskej, do ktorej sa presťahovali v roku 2007 a v ktorej sídli Kancelária predsedu vlády Republiky srbskej, ministerstvá a podporné služby vlády SR. Srbská republika.

Park Mladena Stojanovića a tenisový areál „Serbian Open 2023“

Toto putovanie uličkami Banja Luka minulosti a súčasnosti končíme v najväčšom mestskom parku, ktorý dostal meno po slávnom lekárovi a národnom hrdinovi z druhej svetovej vojny Dr. Mladen Stojanović.

Zaberá plochu 10 ha s krásnou vegetáciou, takže počas celého roka to mesto žije „naplno“. Konajú sa v ňom koncerty, je miestom stretávania sa profesionálnych aj rekreačných športovcov a detské zariadenia lákajú množstvo detí a rodičov.

Tenisový komplex

Park je známy aj novým tenisovým areálom, ktorý bol vybudovaný za účelom konania medzinárodného tenisového turnaja ATP „Serbian Open 2023“, ktorý sa konal od 16. do 23. apríla 2023 v Banja Luke.

Na Serbian Open 2023 sa okrem svetovej jednotky Novaka Đokovića zúčastnili aj ďalší svetoznámi tenisti.

Vo večerných hodinách voľné aktivity podľa osobného výberu skupiny. Na želanie hostí sa organizujú hudobno-zábavné podujatia.

4. deň:

Organizovaná prehliadka trapistického kláštora „Maria Zvijezda“, výstavy „Storočie a pol pivovarníctva“, kláštora Krupa na Vrbaši, známych mlynov na rieke Krupej a návšteva etnickej dediny „Lubacevská dolina“.

Pivovarské múzeum a výstavné prostredie "Storočie a pol pivovarníctva"

Trvanie: 30 min sprevádzaná prehliadka. Skutoční milovníci piva, milovníci histórie a turisti majú teraz jedinečnú príležitosť navštíviť Pivovar a výstavu „Storočie a pol pivovarníctva“, aby zistili, ako z malého pivovaru vznikol jeden z najznámejších produktov v tejto oblasti. Vznik pivovaru Banja Luka je spojený s príchodom trapistických mníchov do oblasti Banja Luka, ktorí v roku 1873 osídlili dedinu Delibaša a položili základy pivovarníckemu priemyslu, ale aj mnohým ďalším hospodárskym odvetviam. Návšteva tejto stálej expozície dotvorí obraz o skromných trapistoch a význame ich tajných receptov.

Kláštor Krupa na Vrbase

Trvanie: 60 min sprevádzaná prehliadka. V prírodnom prostredí obývanej obce Krupa na Vrbase, na kopci nad osadou, ktorým preteká rieka Krupa, zdobenom kaskádovitou časťou vodného toku a rozpoznateľnými drevenými mlynmi, stojí na Vrbase kláštor Krupa, ktorý je zasvätený Svätý Eliáš. Postavili ho na mieste stredovekého kláštora, o ktorom sa predpokladá, že pochádza z čias Nemanjića, koncom 13. a 14. storočia, v priebehu 14. a 15. storočia kláštor slúžil ako kostol pre potreby tzv. šľachta a vojsko v meste Greben. Kostol má aj raritu – evanjelium vytlačené v Moskve v roku 1778. Kláštor sv. Eliáša v Krupej na Vrbase je v posledných desaťročiach určite jedným z najnavštevovanejších miest modlitby v Republike srbskej, najmä od chvíle, keď bola z Ruska privezená čiastočka relikvií svätej matky

Matrony. (v roku 2006). Kláštor je pod štátnou ochranou ako kultúrna pamiatka. Je to mužský kláštor a patrí do eparchie Banja Luka.

Na skale nad kostolom sú pozostatky stredovekej pevnosti Greben grada. V bezprostrednej blízkosti kostola archeologický výskum odhalil fragmenty maľovaných omietok starších ako 1527–1528. rokov.

Rozprávková scéna nedotknutej prírody - mlyny na rieke Krupá

Trvanie: 60 min v sprievode turistického sprievodcu.

Vodopády Krupa nenechali nikoho ľahostajným. Ani vy nie, tým sme si istí.. Nemusíte byť milovníkom prírody a aj tak si vodopády na Krupej zamilujete. Voda prichádza zo všetkých strán a vydáva ten nádherný zvuk sily, sily, krásy.. Sú tam roztrúsené veterné mlyny, drevené mosty, všetko postavené v rovnakom štýle. Vedľa mlynov vedú turistické chodníky, ktoré vedú až k samotnému prameňu rieky Krupa, kde je voda neuveriteľne priezračná a krištáľovo čistá.

Hedonizmus v etno-dedine "Ljubačke dolina"

Trvanie: 150 min sprevádzaná prehliadka

Po návšteve pamätihodností Banjaluky a jej okolia a pokochaní sa prírodnými krásami je čas na hedonizmus a tým správnym miestom je etno-dedina "Ljubačke doline". Pôžitkárské objavovanie začneme povzbudzujúcim tradičným obedom zloženým z pochúťok tohto regiónu (čičvara, smotana, syr, uštipci, domáci pohánkový koláč) s obligátnou kvapkou jednej z 15 druhov pálenky, nejakým remeselným pivom alebo vínom z r. miestnych výrobcov. Pre milovníkov zdravých nápojov odporúčame 100% domáce ovocné šťavy. K návšteve neodmysliteľne patria horúce knedle so smotanou.

A potom je čas navštíviť túto jedinečnú etno-dedinu, ktorú návštevníci právom nazývajú „skanzen“.

Táto etnodedina bola koncipovaná a zriadená so zámerom ukázať život z konca 19. a prvej polovice 20. storočia, pozostáva zo 40 objektov, pričom ústredným objektom etnodediny je múzeum, v ktorom sa nachádza hostinec, knižnica, starožitníctvo, tkáčstvo a krajčírstvo a mnoho stálych inštalácií z histórie, prírody, archeológie, numizmatiky.

Podvečer odchod na Slovensko.

5.deň:

Príchod na Slovensko v ranných hodinách.